

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022- _____ Nr. _____
I _____ Nr. _____

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KOOPERATINIŲ BENDROVIŲ (KOOPERATYVŲ) ĮSTATYMO NR. I-164 3¹, 5, 10, 11, 14, 16, 16², 17, 18, 19 IR 20 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Žemės ūkio ministerija teikia Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3¹, 5, 10, 11, 14, 16, 16², 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas).

Pateikiame apibendrintą informaciją apie Projektu sprendžiamas problemas, siūlomas problemų sprendimo priemonės, priemonių kaštus ir naudą visuomenei:

I. Sprendžiama problema	Projektu siekiama perduoti Žemės ūkio ministerijai nebūdingas vykdomas funkcijas ir numatyti, kad kooperatinės bendrovės (kooperatyvus) žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) pripažįsta valstybės įmonė Žemės ūkio duomenų centras, vadovaudamasis Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Seimui pateikti įstatymų projektai, kuriais siūloma mažinti Žemės ūkio ministerijos valdymo srities valstybės įmonių skaičių, t. y. sujungti 3 valstybės įmones: valstybės įmonę Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrą, valstybės įmonę Distancinių tyrimų ir geoinformatikos centrą „GIS-Centras“ ir valstybės įmonę Valstybės žemės fondą, su jų šiuo metu vykdomomis funkcijomis, ir šių 3 valstybės įmonių pagrindu įsteigti vieną naują valstybės įmonę Žemės ūkio duomenų centrą, tokiu būdu konsoliduojant jų funkcijas. Atsižvelgiant į tai, Projekte yra numatytas naujos valstybės įmonės pavadinimas. Šiuo metu įstatyme numatyta, kad dividendams mokėti gali būti skiriama iki 10 procentų grynojo pelno. Skirstant dividendus pagal pajinį kapitalą, kiekvienas kooperatyvas turės savo įstatuose nusistatyti, kokia maksimali grynojo pelno dalis galės būti paskirstoma. Remiantis kooperatyvo strategija ar kitomis priežastimis, sudaryta galimybė pačiam kooperatyvui savo įstatuose nusimatyti didesnę / mažesnę grynojo pelno dalies paskirstymą. Įstatyme nėra apibrėžti nuostolių skirstymo principai. Nuostolių paskirstymo tvarką kooperatyvai nusistato įstatuose. Tačiau auditoriai kooperatyvuose susidariusių nuostolių skirstymo atvejus, vadovaudamiesi vien tik įstatais, vertina nevienareikšmiškai, todėl siekiant išvengti skirtingų interpretacijų, Projekte apibrėžta ne tik grynojo pelno, bet ir nuostolio skirstymo tvarka ir principai. Kooperatyvo nariams, negalintiems dalyvauti ir balsuoti visuotiniame narių, valdybos ar tarybos susirinkime, nesudaryta galimybė išreikšti savo nuomonę per kitą dalyvaujantį narį; tinkamais laikomi tik notariškai patvirtinti įgaliojimai arba balsavimo teisės perleidimo sutartys. Siekiant supaprastinti esamą tvarką, Projekte numatyta galimybė atstovauti kitam kooperatyvo nariui pagal paprastą rašytinę formą – įgaliojimą, sudarius balsavimo teisės perleidimo sutartį, kurią pasitvirtintų pats kooperatyvas. Įvertinant buvusias aplinkybes, kai dėl koronaviruso (COVID-19) ligos plitimo grėsmės buvo ribojamas žmonių judėjimas, supaprastinama visuotinio narių susirinkimo organizavimo tvarka, sudarant galimybę kooperatyvo nariams balsuoti raštu, užpildant balsavimo biuletenį. Projekte įteisinama

	galimybė kooperatyvo visuotinius narių susirinkimus organizuoti ir juose balsuoti nuotoliniu būdu. Tai būtų atliekama naudojantis elektroninėmis ryšio priemonėmis, kurios padėtų nustatyti susirinkime dalyvaujančio asmens tapatybę, kartu užtikrinant ir perduodamos informacijos saugumą. Siekiant išvengti atvejų, kai kooperatyvo valdymo organų pasikeitimo metu senosios sudėties valdybos nariai, dar turėdami oficialius įgaliojimus, negalėtų atlikti kooperatyvui ir (ar) jo nariams nepriimtinių veiksmų, Projekte reglamentuota, kada naujai išrinkta / perrinkta kooperatyvo valdyba pradeda eiti pareigas ir kiekvienas jos narys įgyja įgaliojimus veikti valdybos nario teisėmis. Projekte nustatyta, kad kooperatinės bendrovės narių susirinkimas tvirtina audito įmonę, tik kai revizijos komisija (revizorius) nesudaroma, o tai neatitinka Lietuvos Respublikos įmonių atskaitomybės įstatymo nuostatų.
II. Siūlomos priemonės	Projekte numatoma, kad kooperatinės bendrovės (kooperatyvus) žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) pripažįsta valstybės įmonė Žemės ūkio duomenų centras ir išduoda pažymėjimą bei, vadovaudamasis Vyriausybės įgalios institucijos nustatyta tvarka, inicijuoja kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) atitikties Įstatymo 3¹ straipsnyje nurodytiems reikalavimams patikras. Pakeitimu numatomas efektyvesnis ir greitesnis kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pripažinimas žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais). Siūloma įstatuose galimybę numatyti tvarką ir reikalavimus įgaliotiniui, kai kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) nariui atstovauti ir už jį balsuoti narių susirinkime galima duoti paprastos rašytinės formos įgaliojimą arba sudaryti balsavimo teisės perleidimo sutartį pagal kooperatinės bendrovės patvirtintą formą. Projektu siūloma panaikinti prievolę dividendams mokėti iki 10 procentų grynojo pelno bei nuostoliui dengti pirmiausia naudoti rezervinį kapitalą. Taip pat Projekte numatoma nustatyti, kad narys gali balsuoti raštu, užpildydamas bendrąjį balsavimo biuletenį, kooperatinės bendrovės (kooperatyvo) įstatuose numatyta tvarka, ir kooperatinės bendrovės (kooperatyvai) gali sudaryti galimybę nariams visuotiniame narių, valdybos ar stebėtojų tarybos susirinkime dalyvauti ir balsuoti elektroninėmis ryšio priemonėmis, užtikrinant informacijos saugumą. Projektu siūloma numatyti, kad valdybos nariai savo veiklą pradeda pasibaigus juos išrinkusiam visuotiniam narių susirinkimui. Siūloma numatyti, kad kooperatinės bendrovės narių susirinkimas tvirtina audito įmonę, kai revizijos komisija (revizorius) nesudaroma ar finansinių

	ataskaitų auditas privalomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įmonių atskaitomybės įstatymu. Taip galiojančiame įstatyme esančios nuorodos į finansinę atskaitomybę keičiamos į sąvoką „finansinės ataskaitos“.
III. Priemonių kaštai	Projektui įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybės biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	Projektas sumažins administracinę naštą kooperatyvams, kurie užsiima žemės ūkio veikla, suteiks daugiau sprendimų laisvės kooperatyvų nariams sprendžiant kooperatyvų veiklos ir valdymo klausimus.

Priėmus Projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, neatliekamas.

Projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų.

Projektas 2021 m. gruodžio 15 d. teiktas pastaboms Teisės aktų informacinėje sistemoje (reg. Nr. 21-34100) Teisingumo ministerijai, Finansų ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir Aplinkos ministerijai. Į ministerijų pateiktas pastabas atsižvelgta.

Pakartotinai projektas buvo teiktas pastaboms 2022 m. vasario 18 d. Teisės aktų informacinėje sistemoje (reg. Nr. 21-34100(2)) Teisingumo ministerijai, Finansų ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Aplinkos ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai ir valstybės įmonei Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui. Į institucijų pateiktas pastabas buvo atsižvelgta, tačiau į Teisingumo ministerijos pasiūlymą Projekto 6 straipsnio nuostatas dėl Įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo suderinti su kitais įstatymų projektais, ypač su Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 4, 8, 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektais, kuriais taip pat siūloma įtvirtinti nuostatas dėl steigiamos naujos valstybės įmonės Žemės ūkio duomenų centro funkcijų, kurių projektuose nurodyta jų įsigaliojimo data – 2022 m. liepos 1 d., neatsižvelgta. Įstatymo įsigaliojimo laikas yra suderintas su kitų įstatymų ir jų įgyvendinamųjų teisės aktų įsigaliojimo laiku, tačiau siekiant kokybiškai ir laiku pakeisti įstatymo įgyvendinamuosius aktus (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugsėjo 11 d. nutarimą Nr. 970 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos kooperatinių

bendrovių (kooperatyvų) įstatymo 31 straipsnį“ ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. 3D-435 patvirtintą Kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) pripažinimo žemės ūkio kooperatinėmis bendrovėmis (kooperatyvais) tvarkos aprašą.), įstatymo įsigaliojimo data – 2023 m. sausio 1 d.

Pakartotinai Projektas buvo teiktas pastaboms 2022 m. balandžio 6 d. Teisės aktų informacinėje sistemoje (reg. Nr. 21-34100(3)) Teisingumo ministerijai, Finansų ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Aplinkos ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai ir valstybės įmonei Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centrui. Vidaus reikalų ministerija per nustatytą terminą išvados nepateikė. Aplinkos ministerija ir valstybės įmonė Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras pasiūlymų neturėjo. Teisingumo ministerijos, Finansų ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijų pateiktas pastabas buvo atsižvelgta, išskyrus Finansų ministerijos pasiūlymą – keisti Projekto 12 straipsnio 2 dalį, kadangi atsižvelgta į Teisės ministerijos siūlymą keisti Projekto 12 straipsnio 2 dalį.

Projekto nuostatos apsvaistytos darbo grupėje šalies kooperatyvų būklei įvertinti ir pasiūlymams dėl veiklos reglamentavimo gerinimo pateikti, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2019 m. vasario 22 d. įsakymu Nr. 3D-100 „Dėl darbo grupės šalies kooperacijos būklei įvertinti ir pasiūlymams dėl veiklos gerinimo pateikti“. Darbo grupė sudaryta pagal žemės ūkio ministro, vykdančią Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 5.9.7 veiksmą.

Tiesioginis Projekto rengėjas – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Tvarios žemės ūkio gamybos ir maisto pramonės departamento (direktorius S. Jasius, tel. 239 1146, el. p. Saulius.J@zum.lt) Maisto pramonės ir kooperacijos skyriaus (vedėja Jolita Martutaitytė, tel. 239 1162, el. p. JolitaM@zum.lt) vyr. specialistas Robertas Pikšrys, tel. 8 612 96 098, el. p. Robertas.Piksrys@zum.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3¹, 5, 10, 11, 14, 16, 16², 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 4 lapai.
2. Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3¹, 5, 10, 11, 14, 16, 16², 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto lyginamasis variantas, 4 lapai.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) I-164 3¹, 5, 10, 11, 14, 16, 16², 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektas, 1 lapas.

4. Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3¹, 5, 10, 11, 14, 16, 16², 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 7 lapai.

5. Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 3¹, 5, 10, 11, 14, 16, 16², 17, 18, 19 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto išvados, 6 lapai.

Ministras

Kęstutis Navickas

Robertas Pikšrys, tel. 8 612 96 098, el. p. Robertas.Piksrys@zum.lt